

T.E.B. Genel Başkanı; Mehmet DOMAÇ ile, 1995 Kasım ayı İçerisinde yaptığımız... RÖPORTAJ :

Ecz. Mesut AZİZOĞLU - Ecz. Yahya ÇOMAK

Soru : Sayın başkan öncelikle Diyarbakır'a hoş geldiniz. T.E.B. 28. olağan büyük Kongresinde Merkez Heyetine, daha sonra da başkanlığa seçildiniz. Bundan dolayı sizi kutlarız. İlk olarak bize eczacıyı tanımlarmısınız? Kimdir Eczacı? Ne yapar Eczacı?

Cevap : Teşekkür ederim. Ben Diyarbakır'a daha önce de gelmiştim. Çok mutlu olduğumu

söyleyebilirim. Diyarbakır'a geldiğim sürelerde. Eczacı bir sağlık elemanı, Lise'den sonra dört yıllık bir eğitim gören, genel olarak ilaç bilgisiyle, daha az hastalık bilgisiyle donatılmış bir sağlık elemanı. Eczacıyı bir başka boyutuyla da tanımlamak mümkün. Kendi sermayesi olan müteşebbis, kendi işini kendisi kuran, serbest eczacı açısından baktığınızda devlete fazla

ihtiyacı bulunmayan, bağımsız sermayesi olan, bu sermayesi teknelci sermayeden uzak ve kendi çalışmasıyla oluşturduğu bu sermayeyi gerektiğinde teknelci sermayeden koruyabilen bir grup insan eczacılar. Tabii en önemli özelliğide ilaç alanının en yetkin kişisi olması, ilacın üretiminden tüketimine kadar. Sorumlu olan bir sağlık elemanı.

Soru : Türkiye'de eczacılık mesleği ve eczacıların temel sorunları nelerdir?

Bu sorunlar türkiye'ye özgü sorunlarımızdır? Gelişmiş ülkelerde de benzer sorunlar görülmektedir?

Cevap : Öncelikle şunu söylemek gerekiyor. bize özgü sorunlarımız çok ve bunlar sadece eczacılık mesleğinin sorunları değil. Yani Türkiye'nin genel sorunları içinde eczacılığa yansımış sorunlar Türkiye'de her dalda yapılan işin ciddiye alınmaması sorunu var. Sağlık hizmetinin Türkiye'de bir sisteme bağlanmamış olma sorunu var. Eczacının eğitiminden gelen sorunları var. Aldığı eğitim yeterince kullanabileceği bir alan yaratılmış değil. veya bir kısım eğitimi de eksik alıyor.

Eczacılık mesleğinin sorunları sadece ülkenin sorunlarından kaynaklanıyor diye de ortaya koyamayız.

Eczacılık alanına yönelik sorunların başında ülkenin ekonomik çıkmazı geliyor. O da eczacıya yansıyor. Nedir o? Türkiye'de ilacın %60'ını kamu kurumları alıyor. Türkiye'de ekonomik durumun bozuk olması nedeniyle kamu eczacıların parasını ödemiyor ve eczacılar da bu alanda sıkıntı çekiyorlar. Mesai sorunu var Diyarbakır'a özgü olmayabilir ama çok uzun çalışıyor eczacılar. Eczacıların eğitim ve kendini yenileme sorunu var. İşte buna meslek içi eğitim denebilir. Kamuda çalışma sorunu var. Kamu da çalışan eczacıların eczane alanları, eczacılık hizmeti vermek için oluşturulmuş alanlar değil

dünyada 15500 serbest eczacısı, 2300 de kamu eczacısı olan başka ülke yok.

Soru : Genelde oranlar nasıl?

Cevap : En azından serbest eczacıyla eşit hatta, serbest eczacının çok daha üstünde rakamlar var. Türkiye'de eczacının ilaçtan kaynaklanan sorunları var. İlaç fiyatlarının artışı, son kullanım tarihlerinin geçmesi, kaçak ilaçlar. Mesai sorunundan bahsetmiştik, 66 saat çalışıyor. Dünyada benzeri yok. Bütün bu sorunları ayırmak lazım Eczacıların ekonomik, sosyal, biraz daha ileri gidelim kültür alanında da sorunları var. Yeterince okumuyor. Eczacılar.

Soru : Sayın başkan, bu sadece eczacıların değil Türkiye toplumunun sorunu?

Cevap : Evet ama eczacısında sorunu. Eczacıların bir ölçüde örgütlenme sorunları da var. Kendi örgütlerine çok fazla sahip çıkmıyorlar. Ayrıca örgütlerde eczacılarla çok sıkı ilişkiler içerisinde değiller. Kooperatif gibi ekonomik örgütlerin uzağında kalıyorlar. Yalnız şunu söylemek durumundayım. Şu anda Türkiye'de eczacılar yüksek eğitim görmüş insanlar arasında en az işsiz olan grup. İş olmak Türkiye'de çok önemli bir unsur. Çok para kazanmasalarda bir işleri var. Bu konuda bir rahathığımız olduğunu söyleyebilirim.

Soru : Şu anda dünyada eczacılık mesleğinin tüm yönleriyle gerçekleştirilmesi için gerekli koşulların sağlandığı ülkeler hangileridir? Türkiye bu ülkelerin neresindedir? Çok mu uzak? Çok mu yakın?

Cevap : Ülkelerin gelişmişlikleriyle orantılı olarak eczacılık hizmeti de gelişiyor. Çoğu ülkede, eczacılık hizmeti bakımından da daha iyi olduğumuz söylenebilir. Dünya da 200 ülke varsa herhalde türkiye eczacılık hizmeti bakımından ilk 60'ın arasına girebilir. Ama bu hizmeti bizlerle karşılaştırılmayacak

kadar iyi veren ülkeler var. Kıta Avrupasında Almanya, Hollanda, Belçika, İsveç, Norveç, Danimarka gibi gelişmiş ülkeler.

Soru : T.E.B. merkez heyetinin 11 üyesinden 8'inin İstanbul, Ankara, İzmir Eczacı Odalarının üyeleri olması bu üç il dışındaki Eczacı Odalarının T.E.B. yönetimindeki temsiliyeti açısından bir eksiklik değildir?

Cevap : Türkiye'deki delege sisteminde bir adalet yoktur. Yani 150 üyeli odada 5 delege vardır. 3000 üyeli odada 11 delege vardır. Bu temsiliyet anlamında adaletten öteye adaletsizliktir. Demokrasinin en önemli unsuru kişilerin temsiliyetidir. Demokrasi site devletlerinde insanların kendilerini birebir temsil ettikleri rejimdir, birebir temsiliyetten çıkmıştır. Daha sonra ülkeler ve insanlar çoğalınca katılımcı demokrasiden çıkıp temsili demokrasi halini almıştır. Türkiye'de T.E.B. temsiliyeti o yapıya uygun değildir. Daha önce de uygun değildi. Mesela Malatya Barosunun iki delegesi vardır. İstanbul barosunun 38 delegesi vardır. Temsiliyetin tam anlamıyla gerçekleşmemesi durumu diğer meslek örgütlerinde de vardır. İstanbul, Ankara, İzmir Eczacı odalarının eczacı sayısını topladığımızda Türkiye'deki eczacıların %60'ını oluşturuyorlar. Ve bu merkez yapıya yansımaları gereken bir konudur. Önemli olan çalışacak bir kadronun oluşmuş olmasıdır. Yani birbirini tanıyan, anlayan, hemen hemen aynı düşünceleri paylaşabilen bu işe gönül veren, vaktini ayırabilecek insanların merkez yönetiminde yer alması gerekir. Yani vakit önemlidir. Deneyim önemlidir. İnsanların geçmişte yaptığı işler önemlidir. Her delegenin T.E.B. merkez heyetine seçilmesi gerçekliktir. Ama bana göre her insan oraya seçilemez, seçilmemelidir. Seçilmeyide istememelidir. Kafasındaki düşünceleri proje haline getirip, Türkiye'deki tüm eczacılara maletmeyi düşünen ve bir program etrafında yanyana gelip

onu hayata geçirebilecek insanlar bunu yapmalıdırlar. Yoksa benim odam, onun odası, anlamında yaklaşımlarını doğru bulmuyorum. Kafamdaki örgütlenme modeli, T.E.B. Merkez heyetinin üstünde bir genel yönetim kurulu kurmak, tüm odaların burada temsil edilmesini sağlamak, ve bu genel yönetim kurultundan alınacak kararları yürütebilecek bir merkez heyeti oluşturmak. Tabii böyle bir şey zor ama bunun mücadelesi verilmeli.

Soru : kısa bir süre önce yönetime seçildiniz ve kısa bir süre sonra tekrar seçimler var. T.E.B. olarak öncelikli hedefleriniz nelerdir?

Cevap : Sırayla söylemek lazım. Kısa vadeli amaçlarımız, uzun vadeli amaçlarımız var. Beklentilerimiz var. T.E.B.'de eczacılarımızın incelediği en önemli sorun ekonomi. Eczacının ekonomik beklentisini çözme konusunda örgütlülüğü geliştirmek lazım. Benim şahsi görüşüm devletten bir şey beklemek lazım. Devlet eczacıların verdiği ilaçların parasını versin yeter. kendi ekonomimizi kendimiz yaratmalıyız. kooperatifler var, bunları yaygınlaştırmalıyız. Bir yardımlaşma sandığımız var bunun kaynaklarını akılcı kullanmak lazım. Eğer bu yardımlaşma sandığı doğru işletilirse belki özel banka sistemine çevirmek mümkün olur. Eczacılar kooperatifler bankası gibi. Böylece eczacıların hem kendi sorunu çözülür hem sağlık sorunu çözülür. Kısmende olsa diğer sorunlar da çözülür. Bu ekonomik sorunları çözdüğümüzde sorunların %50'sini çözmüş oluruz. Başka projelerimiz de var. Eczacının eğitimini artırmak durumundayız. Meslek öncesi lisans eğitiminde Üniversitelerin üzerinde baskı unsuru olarak eğitimin daha farklılaşması için çaba harcarken, diğer yandan meslek içi eğitimini artırmak durumundayız. Bunu bir proje haline getiriyoruz. Yani Türkiye'deki eczacı odalarının, eczacıların yılda en az 20 saat mes-

lek içi eğitim programından geçeceği koşulları hazırlamak çabasıındayız. Türkiye'de ilaç sanayiinde çok az eczacı çalışıyor. Eczacıları o alana yönelik hazırlamak durumundayız. Ayda bir yayınlanan bir yayın organı çıkaracağız. Belli periyotlarla kitaplar yayınlayacağız. Sadece eczacıları değil eczane çalışanlarını eğitmek içinde programlar hazırlayacağız. Eczacılar için konut kooperatifleri kuracağız. Ankara'da bir sosyal tesis yaparak tüm Türkiye'den gelen eczacılara orada kalma imkanı sağlayacağız. İç örgütlenmemizi değiştirerek sıkı çalışan bir T.E.B. oluşturacağız. Yaklaşık 8 komisyon ve onun altında 15'e yakın çalışma grubu ile bunu gerçekleştirmek istiyoruz.

Soru : Gazetelerin kupon kampanyaları gibi şimdi de her ile bir üniversite kampanyası var. Bunların içinde eczacılık fakülteleri de var. Gerçekli altyapı hazırlanmadan açılacak eczacılık fakülteleriyle ilgili girişimleriniz var mı?

Cevap : Ben türkiye'de mevcut 7 eczacılık fakültesinin bile fazla olduğuna inanıyorum. Bu 7 fakülteden bir kısmı azaltılabilir. Yanyana getirilip ilaç araştırma merkezi haline getirilebilir. Siz Türkiye'de eczacı yetiştiriyorsunuz, ama doğru düzgün bir ilaç araştırma merkeziniz yok, analiz laboratuvarınız yok, böyle eczacılık fakülteleri var. Türkiye'deki fakülteler hep siyasal amaçlarla açılıyor. Maalesef özellikle son iki eczacılık fakülteside, henüz açılmadı ama ilerde siyasal amaçlar için kullanılacak.

Soru : 11. Bölge Diyarbakır, Hakkari, Siirt, batman Eczacı Odasıyla ilgili düşünceleriniz?

Cevap : Diyarbakır çok özel konumu olan bir yer. Bu özel konum Diyarbakır'ın sorunlarını arttırıyor. Diyarbakır'daki insanlar olağanüstü koşullarda yaşıyor. dolayısıyla olağanüstü sorunları var demektir. bu koşullarda Diyarbakır Eczacı Odası kendi insanlarıyla çaba ve

riyor. Çok genç arkadaşlar gördüm. Bunların eczacılık mesleğine sahip çıkması, çaba harcaması çok olumlu.

Soru : Sayın Başkan, eczacı kimliğimiz bizim farklı toplumsal kimliklerimizden bir tanesi. Gelin bu kimliğimizi bir kenara bırakalım T.E.B. merkez heyeti başkanı Mehmet Domaç'ı değilde vatandaş Mehmet Domaç'ı soralım? Eczacılık dışında özel bir ilgi alanınız varmı? Kitaplar ile aranınız nasıl? Kitapla? Şiirle?

Cevap : Ben meslek örgütünün başkanıyım ama, mesleğim kimliğimin çok büyük kısmını belirlemiyor. Mesleğimi severek yapıyorum mesleğimin sorunlarına uzak kalamam. Ama eğitilmiş bir insan olarak ülkemdeki sorunlarada bigane kalamam. Eczacı kimliğimizden kurtulamayız ama önce insan olma kimliğimizi öne çıkarmalıyız. O zaman sorunları daha kolay ve çabuk çözeriz. İlgi alanlarıma gelince demokrasi konusunda yazılıp çizilenleri okumaya çalışıyorum. İnsan hakları konusunda, çevre konusunda, yönetim bilimi konusunda okumaya çalışıyorum. Örgütlenme konusunda çok çok kafa yorduğumu söyleyebilirim. Şu ara çok kitap okuduğum söylenemez. Türkiye'de yapılan araştırmaları okumaya çalışıyorum. Nedeni, bu araştırmalardan yola çıkarak toplumun bir kesimine yararlı olabilir miyim diye düşünüyorum.

En basiti eczacılara yararlı olabilir miyim, diye düşünüyorum.

Roman'a, sinema'ya, tiyatro'ya ilgim var. Evimde bir duvar piyanom var. Ama başına oturup çaldığım söylenemez. Çünkü buna vaktim yok. Çantamda sürekli kitaplarımı taşıyorum vaktim olunca da okuyorum. Yazar konusuna gelince Yaşar Kemal'i, Orhan Pamuk'u okuyorum. Dünya klasiklerinin hepsini okuduğumu söyleyebilirim. Bazılarını yeniden okuyorum. Çoğu zaman Montaigne'in denemelerini

yanımda taşıyorum. Baco'nun denemelerini okuyorum. Sinema ve tiyatro'ya ilgim var. İstanbul sinema günlerini çoğu zaman kaçırmam. Tiyatrocu, sinemacı, yazarekonomist dostlarımla iddialı olmayan tartışmaları yapmayı seviyorum. Siyasete gelince.

Soru : Sayın Başkan, Türkiye'de mesleklerinde başarılı insanlar siyasi partilerin ilgisini çekerler. Siz böyle teklifler alıyormusunuz?

Cevap : Evet böyle teklifler oluyor. Bir siyasi partiye gittiğimde mevcut sıkıntıları değiştirecek konuda olmam lazım diye düşünüyorum. Tabi böyle insanlarda çok fazla almıyorlar, siyasi partilere Türkiye'de insanlar siyaset yapmalı fakat bugünkünden farklı bir yöntemle siyaset yapılması gerektiğine inanıyorum. Milletvekillerinin maaş almaması gerektiğini düşünüyorum, fakat bu maaşın verilmesi zorunluluksa, Milletvekillerinin bu maaşlarını birlikte çalışacakları, bir ekibe dağıtılmalıdır. Bir ekip hizmeti yapılmalı, bir milletvekili kendi alanında uzman olduğu gibi toplumdaki diğer sorunlu alanlarda da uzman hale gelecek bir donanıma sahip olmalı. İşte ozaman yetkin Milletvekilleri ortaya çıkar bilimsel, bilgiye dayalı, bir takım şeyleri değiştirebilecek, söylediği sözün arkasında yapacağı çok şeyleri olan Milletvekilleri olmalı. Böyle bir yapı olursa bende siyaseti denerim, bu yapının olmadığı durumda milletvekilliği yapmaktansa T.E.B. başkanı olarak kalmak çok daha akılcı çünkü hem bir örgütüm var, hem de o örgütle iş yapma olanağım var.

Soru : Sayın Başkan, son olarak demokrasiyle ilgili bir şeyler söylemek ister misiniz?

Cevap : Ben uzun yıllar Türkiye'de demokrasinin katılımcı demokrasi olması için mücadele etmiş bir insanım. Yani ömrümün büyük bir kısmı bununla geçti diyebilirim.

Ama şunu gördüm bu mücadelede çok başarılı olmadık. Ülkemizin geldiği şu aşamada katılımcı demokrasinin oluşmasını çok önemsiyorum. Kendi açımdan baktığımda beni içine almayan benimle birlikte karar oluşturmayan hiç bir mekanizmayı yeterince demokratik bulmuyorum. Türkiye'nin bugünkü durumunda, işte bir takım şoven milliyetçilik akımlarının, kökten dinci yaklaşımların arttığı, köşe dönme heveslerinin arttığı, Milletvekilinin zaman zaman pazara çıktığı bir ülkede, vatandaşlarını düşünen, halkını düşünen, sol, sosyal demokrat insanların parlamentoda temsil edilmesini istiyorum.

Yani katılımcılığı artıramadık ama en azından temsiliyeti artırmalıyız. Türkiye'de demokrasinin gelişmesi için çok uzun bir erim lazımdemokrasiyi bir yaşam biçimi olarak kabul etmek gerekir. Evinde demokrat olmayan insanın parlamentoda demokrat olabileceğine inanmıyorum. Oluşmuş kurumları sorgulamayan, hemen kabul eden, insanlarda demokrat olmazlar. Üstten verilen demokrasinin de çok fazla işe yaradığına inanmıyorum. Türkiye'de siyasi partiler, siyaset adamları aysbergin suyun üstünde görülen kısmı, aysbergin altındaki o geniş kitlede siyasi partileri ve siyasetçileri demokrat olmaya zorlayacak örgütlü bir güç yoksa Türkiye'de hiç kimse, hiç bir kurumu demokratik hale getiremez. Türkiye'de ne siyasi partiler ne sendikalar ne de meslek örgütleri kendi içlerinde demokrat değillerdir. Bu ülkenin örgütleri kendi içlerinde demokrasiyi gerçekleştiremezlerse ülkede demokrasi kendiliğinden gerçekleşmez. Önce kendi içimizdeki en geniş demokrasiyi geliştireceğiz ve örnek olacağız. Sonra da diğerlerinden bekleyeceğiz.

-Sayın başkan, yoğun çalışmalarınıza rağmen bize zaman ayırdığınız için size teşekkür ederiz. Ayrıca Diyarbakır'a gelmeniz de bizi çok mutlu etti. Teşekkür ederiz.